

ENTREVISTA ■

Andreu Farràs: "Europa no està fent res que no hagi fet Trump als Estats Units"

NARRATIVA ■

'L'home que no tenia mai pressa' obre la selecció del premi de narrativa d'EL 9 NOU

SOUND AND VISION ■

'Trip to Asia. The Quest for Harmony', l'interior d'una gran orquestra professional

EL

MAGAZÍN

Divendres, 3 de juliol de 2020

ILLES GREGUES

Un tast al passat

ENTREVISTA

ANDREU FARRÀS

“Hem volgut retratar migrants que no es veuen, que fan la seva vida aquí i que en general ho han passat molt malament”

Andreu Farràs ha escrit juntament amb Pau Farràs, Imma Santos, Gemma Varela i Andrea Vargas, tots ells periodistes, el llibre ‘Els invisibles’. Es tracta d’un recull de 31 històries de persones arribades a Catalunya de diferents parts del món. Són 17 homes i 14 dones, una d’elles transsexual. Hi ha persones que han marxat del seu país per una guerra o per la fam, però també hi ha les que ho han fet per amor o per, simplement, millorar les seves vides.

**Text: Dolors Altarriba
Fotografia: Carlos Montañés i Pepe Encinas**

Les entrevistes als protagonistes del llibre tenen moltes preguntes en comú. Quin terme han utilitzat per entendre si “són o som”, integració, empaltar...?

El que hem preguntat més és si s’han adaptat bé. Les respostes són diverses. Perquè tots són diversos. Han vingut per moltes raons: per una guerra, per amor, per millorar..., però no hem demanat si s’havien integrat. Alguns ens deien que no pot ser que se’ls demani que renunciïn a les seves arrels. Aquest és un error. Integrar-se ha de ser adaptar-se i, segons la meua opinió, acceptar i seguir les normes de la societat que et rep. I la immensa majoria dels migrants compleixen, el 99,9%. Després, però, l’extrema dreta generalitza i diu que “no compleixen les normes”, i això no és veritat. També he de dir que amb el llibre hem fet periodisme lent, però no som antropòlegs ni especialistes. El que sí hem fet és posar textos curts de filòsofs i especialistes o opinadors de referència a més de donar dades referents a aquest tema i el seu entorn com l’accés al treball, menors no tutelats, creixement, sanitat, escola... Tot això fa de fil conductor i ajuda a lligar les històries.

Els diuen els invisibles perquè no es veuen, perquè no es pensa en ells, oi?

Sí, volíem visibilitzar aquesta majoria d’immigrants silenciosos. El fenomen de la immigració és molt important juntament amb la revolució tecnològica, el canvi climàtic i la globalització. I els mitjans de comunicació i els polítics sempre els hem fet visibles a les pàgines de successos: els maners, les pasteres, problemes d’habitat-

ge, morts al Mediterrani... sempre identificada com un problema. El que hem volgut és retratar que hi ha migrants que fan la seva vida ara aquí i que ho han passat molt malament en general. Són històries que combinen Dickens i Kafka, però ho han superat amb una gran força de voluntat. No només és un tema invisibilitzat sinó també un tema tabú que els polítics no han abordat amb valentia.

El dia a dia, però, fa que quan es parli d’un problema es digui la nacionalitat i això també acaba fent forat...

Sí, és clar. Veure en unes imatges com un magribí roba el rellotge a una persona a estrebades, automàticament allà hi ha una víctima, a qui li roben, però també milers de víctimes indirectes, que són la resta de magribins que paguen aquest estigma. En aquest sentit hi ha un dels entrevistats al llibre que ho explica bé. Es tracta de Farid El Ouazghari, que va arribar a Ripoll de petit i que va veure com la gent que sempre l’havia ajudat i amb qui es feia li deia que podia ser un terrorista com els nois que van executar l’atemptat del 17 d’agost. Ell explica molt bé com és que et facin sentir diferent quan ell no s’hi sentia. [El Ouazghari explica com li deien “vosaltres” per parlar dels terroristes, donant per fet que per ser magribí ja podia ser com ells.]

S’accepten igual tots els migrants? Hi ha immigrants i immigrants, no? N’hi ha alguns dels que surten al llibre que tampoc se senten com altres immigrants o gent del seu mateix país.

És que nosaltres també els vam demanar què pensaven dels catalans i de la immigració en general. I en aquest darrer cas, n’hi ha que

“És un treball coral però tots tenen com a denominador comú les traves burocràtiques i que han patit algu episodi xenòfob o racista”

diuen papers per a tothom perquè som refugiats, l'únic que volem és guanyar-nos la vida. Per exemple, un siria diu que ells han marxat per la guerra i demanen ser acollits com ells van acollir en el seu moment gent de l'Iraq o de l'Iran. D'altres diuen que el govern espanyol s'equivoca amb tanta laxitud en les normatives i que no n'han de venir tants, d'immigrants. Ells també estan dividits en això, clar, igual que els catalans.

Per no ser racista, cal fer un esforç?

Sí que hi ha allò de “l'altre”. Això passa a les comunitats de veïns o als pobles. Si ara arriba algú a l'escala de veïns tens una desconfiança, no un rebuig. Tot i que sí que hi ha qui té rebuig d'entrada. Però penso que és una mica atàvic i tribal en això. No deixem de ser primats desenvolupats que quan arriba algú de fora sí que hi ha desconfiança. L'altra cosa és la xenofòbia, l'odi a l'altre perquè és un altre. I el racisme, que rebutgis aquell que té una pell diferent. El que crec que és bàsic és entendre que aquest és un fenomen que ha arribat per quedar-se. El que és bàsic és que tothom, sigui d'on sigui, ric o pobre, negre, blanc o groc, compleixi les normes. A partir d'aquí, cadascú que sigui com vulgui. Odia l'altre pel fet de ser africà, homosexual o el que sigui, ho fa algú que té un problema greu. Si se segueixen les normes no hi ha d'haver fòbia a ningú, ni als turistes, que ara hi ha turistofòbia a Barcelona, perquè n'hi ha que se salten les normes.

Un dels temes que es repeteix a totes les històries és el dels papers. Tenir un paper acaba sent molt important, però hi ha molta burocràcia, diuen.

És un dels denominadors comuns. El retrat és coral, però tots tenen els problemes burocràtics com a denominador comú així com que gairebé tots han patit algun incident xenòfob o racista. Traves burocràtiques o murocràtiques (de mur), que en diuen. Els refugiats que fa un any van arribar del vaixell Aquarius encara esperen que els diguin si els accepten o no. Es va muntar un xou per part del govern espanyol i el 90% d'aquells 600 encara no saben si es poden quedar o no. I això és un cercle viciós: si no tenen papers no poden treballar, ho han de fer en negre perquè aquí alguns empresaris també abusen d'ells, acaben sent precaris en tot, en habitatge també. És molt gruixut, això. I tant de bo m'equivoqui, però aquest col·lectiu migrant ho passarà molt malament amb aquesta crisi que ja tenim a sobre. De fet, la Comissió Europea ja està dient que s'agilitzi l'expulsió d'Europa d'immigrants il·legals. Europa no està fent res que no hagi fet Donald Trump als Estats Units, tot i que ho fa que no ho sembla. Europa no vol deixar enrere Polònia i Hongria, que són dos dels països més crítics a assumir immigració, i ja està preparant uns papers per fer-ho. Si hi ha un 20% d'atur amb la nova crisi, caldrà trobar una solució perquè sí no serà un caldo de cultiu per a l'extrema dreta.

La pandèmia del coronavirus comporta aquesta crisi, però potser també millores en una globalització que se'n ha escapat de les mans?

Tot està connectat. Tot té a veure amb la globalització. La revolució dels transports i la libe-

Quinze dels entrevistats, reunits a la platja de la Barceloneta l'11 de gener de 2020

De Cuba, Síria, Nigèria, Índia, Rússia, Xina...

Bona part dels entrevistats en aquest volum es van poder trobar per fer una fotografia conjunta a la platja de la Barceloneta. D'esquerra a dreta de la foto hi trobem:

Livan Herrera (Cuba). És tècnic mitjà en Higiene i Epidemiologia i va venir a Catalunya per amor.

Kaoutar Messali (Marroc). Va arribar i va viure a Cardedeu perquè a la seva mare li poguessin treure un tumor del coll i perquè hi havia la seva germana.

Horacio Blanco (Anglaterra-Veneçuela). Nascut a Anglaterra, de família veneçolana. Va arribar a Catalunya per amor.

Simba Buhola (Tanzània). Va estar per tot Europa fent gira amb un cabaret abans d'arribar a Catalunya. Ha passat per la presó de dones de Wad-Ras.

Yaroslav Godebsky (Ucraïna). Viatjava de vacances per Europa i Barcelona quan va esclatar la revolució de l'Euromaiden i els problemes a Ucraïna. Ja no hi va tornar.

Pedro Vargas (Ecuador). Considera Catalunya la seva pàtria. Va arribar per treballar amb la seva dona i dues filles petites. Van viure en una habitació en un pis amb 16 persones.

Deepti Golani (Índia). Va venir a Catalunya casada amb un indi que hi tenia una empresa electrònica. Ella en tenia una de tèxtil allà.

Peter Bizzard (Regne Unit). Irlandès nascut a Anglaterra. És treballador sexual i fa poc més de mig any que és a Barcelona.

Margarita Flores (Hondures). Va arribar a Catalunya l'any 1980 per servir en una casa rica

però al cap de sis anys tenia la seva pròpia empresa.

Hasasan Ouzannou (Marroc). Va intentar unes dues-centes vegades arribar a Espanya i ho va fer sota un camió. Va passar per un centre de menors fins que va estudiar i treballar.

Ikechukwu Odeja (Nigèria). Ve d'un país que, com diu, va ser un invent dels anglesos. Fa 14 anys que és a Espanya i 7 a Catalunya. Va arribar amb pastera.

Sonia García (Mèxic). És periodista, mare soltera i va rebre amenaces de mort per creure's que hi havia llibertat d'expressió. És aquí des del 2013.

Gerardo Wistuba (Xile). Tenia el somni romàntic de viure a Barcelona. Va arribar-hi el 2017 per estudiar. És cantant líric titulat però també actor, productor i director.

Marlene Castromonte (Perú). Filla de pescador i peixatera, va ser criada per uns tiets. Va viure al Japó amb el seu marit i filles. En separar-se va arribar a Catalunya.

Els altres 16 protagonistes del llibre que no van poder ser a la sessió fotogràfica perquè havien de treballar són: David Biyong (Camerun), Ahmed Sagheer (Pakistan), Lgarder Danciu (Romania), Abdullah Khan (Afganistan), Alexia Ferreira (Brasil), Gladys Rostan (Uruguai), Kahraman Bilal (Síria), Li Pan Wu (Xina), Lamine Bathily (Senegal), Mahfoud Brahim (Algèria), Komal Naz (Pakistan), Farid El Ouazghari (Marroc), Reina Isabel Orantes (el Salvador), Viktor Rom (Veneçuela), Sifa Ademovic Suljic (Bòsnia) i Anastasia Zhdan (Rússia).

ralització del comerç han fet que arribés “l'aldea global”. Això vol dir contaminació, canvi climàtic, i la pandèmia pot agreujar coses i arreglar-ne d'altres. El que sí fa és precipitar-ho tot. Una pandèmia que alhora és una conseqüència de tot això. Quan va començar la pandèmia vaig escriure un article on deia això que si creguéssim en el pensament màgic pensaríem que la mare terra ens ha enviat el coronavirus perquè ja està farta de nosaltres. No crec en el pensament màgic i la religió ho és, però ho sembla.

Els invisibles ens remet a Els altres catalans de Paco Candel?

Sí. De fet, a Barcelona i la seva àrea metropoli-

tana gairebé tothom és fill, net o besnet d'immigrants. Hi ha quatre dates que van posar Barcelona de moda amb necessitat de mà d'obra: l'exposició universal el 1888, l'exposició universal del 1929, els Jocs Olímpics del 1992 i la visita del papa Benet XVI. Els van passar un procés que ara ho passen els d'altres països. Amb la diferència que són gent que ha anat venint, sovint, fugint de guerres i la misèria. O del rebuig de la família.

El que està clar és que cada cas és un món i generalitzar cada cop costa més.

Sí, realment és així. Han viscut moltes peripècies. Però tots tenen clar que ho fan per millorar i sobretot perquè els fills millorin.

VIATGES

Arnau Sañé / Matoke Travel

Un creuer és una manera diferent de conèixer món. El vaixell és casa teva i de tant en tant tens dies o mitjos dies per sortir a donar el volt. Un viatge ideal per a qui busca relax i conèixer món a un preu assequible. L'avantatge és que en pocs dies pots fer un pica-pica de diferents zones (a vegades fins i tot diferents països) i, si vols, no t'has de preocupar de res. L'inconvenient és que les hores fora del vaixell són limitades, fas vida al creuer, però si t'agrada la gresca, el ball i menjar bé has trobat el teu lloc.

DE CREUER PER LES ILLES GREGUES

Les illes gregues són un dels destins més interessants de la Mediterrània, sobretot si es combinen amb parades a Xipre i Israel, com fan alguns vaixells. En total hi ha unes 6.000 illes als voltants de Grècia, tot i que només un centenar estan habitades permanentment. Algunes, com Creta, fan una mica més de dues vegades Mallorca. D'altres són minúscules, i amb prou feines treuen el cap de les profunditats. Quan escolliu el vostre creuer, fixeu-vos bé en les parades i en les hores que hi passareu, perquè si us agrada veure món és un fet diferencial important. Ara bé, si només hi aneu per passar-ho bé a dins i les excursions no us fan patir, llavors fixeu-vos sobretot en la categoria i les comoditats del vaixell.

Hi ha unes quantes parades a les illes gregues que són força habituals, i és que ofereixen el bo i millor de l'arxipèlag. La primera d'elles és l'illa de Corfú. En aquesta terra és on va passar la infància el famós naturalista Gerald Durrell, enmig de sargantanes, llúdrigues i coipús, amagant-se rere les oliveres i els maduixers silvestres. A més de la natura, l'arquitectura de Corfú també és un bon reclam per a badaires. Destaca el nucli antic, on trobem la coneguda Esplanada. Es tracta d'una plaça rectangular de color verd, amb reminiscències de l'arquitectura veneciana del segle XVII, amb tocs de l'època francesa, quan s'hi van plantar arbres, i més tard van ser els anglesos que van dir-hi la seva i la van convertir en un camp de criquet. No podem embarcar cap al següent destí sense esmentar el mont Pantocràtor, el més alt de l'illa, que s'enfila vora els 900

metres i que permet gaudir d'unes vistes privilegiades sense haver de suar més del compte, ja que s'hi pot accedir per carretera.

Per descomptat, no podem deixar-nos de posar els peus a Atenes. Aquí no s'admet discussió a l'hora de decidir quina és la visita més emblemàtica de la ciutat. Es tracta de l'acròpolis, les restes més ben conservades de l'antiga Grècia, que va tenir els seus millors anys vora el segle V abans de Crist. L'acròpolis era la ciutat alta d'Atenes, que tenia principalment una funció defensiva, i per això estava situada sobre un turó de prop de 200 metres d'alçada. A més, però, també era un important lloc de culte. És per això que avui hi trobem restes de temples, alguns d'ells tan impressionants com el Partenó, dedicat a la deessa Atenea, o l'Erècton, consagrat a Erecteu. Trobareu moltes maneres d'anar-hi. Tingueu en compte, però, que per arribar a dalt de tot cal una mica d'esforç físic, perquè hi ha uns quants graons.

Si continuem navegant, un bon lloc per atracar és Katakolon. Els vaixells paren aquí amb un únic objectiu: les runes d'Olympia, el bressol dels actuals Jocs Olímpics. Hi podeu anar amb una excursió del vaixell, però en aquest cas tingueu en compte que és molt fàcil estalviar diners i anar-hi amb autobús per una quarta part del preu, ja que només sortir del port trobareu els autobusos del poble i tot de gent que us voldrà convèncer de pujar-hi. (No us confongueu amb els autobusos de sostre obert que fan el recorregut al poble de Pyrgos, que no ofereix gran cosa.) Els que van a Olympia els trobareu un trosset més endavant. Només heu de dir que

Colós, que ja fa temps que no hi és. El Colós de Rodes era una estàtua immensa, més o menys com l'actual estàtua de la llibertat, construïda per Cares de Lindos en honor al déu Hèlios. Malauradament, després de 56 anys de la seva construcció (que en va durar 12), Rodes va patir un terratrèmol que va fer trencar l'estàtua pels genolls i va caure a terra. Els grecs van pensar que havien ofès el déu Hèlios i van decidir no arriscar-se a una reconstrucció. Ara queden les dues esculleres que tancaven l'antic port, d'on s'aixecaven les cames de l'escultura considerada una de les set meravelles del món antic, que obligaven els vaixells que entraven al port a passar per sota de l'entrecuix. La visita obligada, de totes maneres, és la ciutat fortificada. Una muralla de 12 metres d'amplada envolta un nucli antic molt ben conservat, patrimoni de la humanitat de la Unesco. No hi trobareu cap cotxe, només gent passejant, botigues de records i algun restaurant. I, això sí, el Palau del Gran Mestre dels Cavallers de Rodes, el Palau del Govern i els carrers empedrats que us transportaran en el temps. Hi trobareu botigues d'artesanía a dojo i restaurants que fan bona teca grega. Tot s'ha de dir, prepareu la butxaca si justament us ve de gust dinar als carrers més populars.

Amb un parell o tres d'hores, de totes maneres, segurament haureu fet la feina. Per això, si la vostra parada és gaire més llarga, és aconsellable sortir de Rodes, i la millor manera de fer-ho és en cotxe de lloguer. Us els trobareu davant del nas només sortir del vaixell, i són l'alternativa més pràctica i econòmica per conèixer una mica més l'illa. L'excursió bàsica és baixar fins a Lindos, un poblet de la costa situat a uns 50 quilòmetres al sud de Rodes. Abans d'arribar, a l'esquerra, hi ha un parell de miradors on val la pena fer un paradeta per gaudir de la vista que ofereix l'encaix entre el poble i el mar. Després, podeu passar una hora llarga perdent-vos pels seus carrers estrets i costeruts, amb tot de casetes blanques, amb flors al costat de les portes i ceps que s'enfilen per les parets i a vegades fins i tot fan de sostre al carrer. Hi va molta gent, però la seva fama és justificada. A més, segur que si exploreu una mica trobareu racons plens d'encant i encara poc concorreguts.

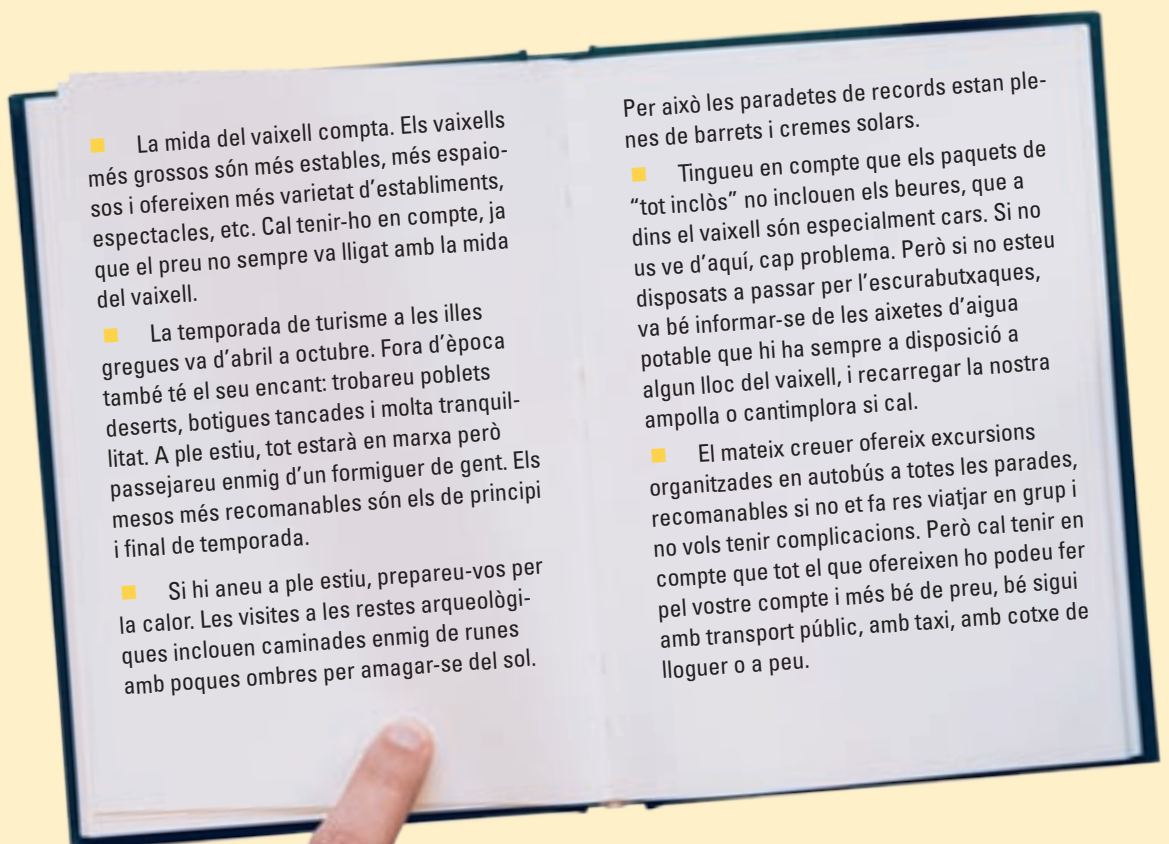

emblemàtic i s'hi pot arribar a peu caminant per l'escullera. Amb ganes de caminar, l'escullera continua un bon tros enllà. Des del final de tot podreu veure el vostre vaixell a l'altre cantó del port. Per visitar el poble, arribant a l'esquerra, davant per davant de l'escullera, puja el carrer principal, que va a parar a la placeta on hi ha la famosa Font dels Lleons, que, amb quatre cents anys d'antiguitat, s'ha convertit en un autèntic punt de referència de la ciutat, tant per a turistes com per als seus habitants. A partir d'aquí, una mica esbiaixat a l'esquerra hi ha un carreró ple de botigues d'artesanía que, a l'estiu, està ple de gom a gom. Hi trobareu macramés, tapets brodats i molts productes d'artesanía fets en fusta d'olivera, des de les clàssiques llosses, forquilles i culleres fins a tota mena de plates i cossis de mides i formes per a tots els gustos.

Propera parada: Rodes. No us espereu veure el

sí i per 10 euros tindreu el viatge d'anada i tornada (mitja hora per trajecte) i un parell d'hores per explorar les runes d'Olympia. No us espereu gran cosa, les tres columnes còniques l'una al costat de l'altra del Filipeu és el que s'aguanta més dret. Però veureu les restes del famós temple de Zeus i del taller de l'escultor Fídies, autor d'algunes de les escultures gregues més famoses. Al final del recorregut hi trobareu l'estadi olímpic, en aquest cas l'original, el primer de tots. Ara és una esplana amb uns graons de pedra al costat que era on s'asseien les autoritats. Els esports d'aquells temps no eren els mateixos d'ara (es feien curses de cavalls en quadrigues, llançament de disc, lluita lliure...), però l'esperit olímpic va perdurar. Si us canseu de les runes, sempre podeu acabar de passar l'estona badant pel carrer ple de botigues que hi ha al costat de l'aparcament, per fer temps fins a l'hora de sortida de l'autobús.

Creta és l'illa més gran de Grècia, i la cinquena de la Mediterrània, amb una extensió que s'acosta als 9.000 quilòmetres quadrats. Si ets fanàtic de les restes històriques, aquí també n'hi trobaràs. Destaquen els jaciments de Cnossos, Festos i Gortina, on es poden trobar algunes restes de la civilització minoica, una de les primeres que van existir a Europa. Creta, però, ofereix molt més que ruïnes. Si us agrada rostir-vos entre el sol i la sorra, trobareu platges paradisiàques que compliran amb escriure els vostres requisits. La platja de Balos o la d'Elafonisi en són un bon exemple. Sorra blanca, aigües turqueses, i, amb una mica de sort, bon temps i caloret. Si teniu poques hores Heraclion és una bona ciutat per explorar-la a peu. Per arribar-hi només cal seguir una línia groga que surt del moll i us porta al rovell de l'ou. En mitja hora hi sereu. A la dreta hi ha el port, amb la potent fortificació de Rocca al Mare de fons, d'estil venecià, que protegia l'entrada al port d'Heraclion. És un edifici

- La mida del vaixell compta. Els vaixells més grossos són més estables, més espaiosos i ofereixen més varietat d'establiments, espectacles, etc. Cal tenir-ho en compte, ja que el preu no sempre va lligat amb la mida del vaixell.
- La temporada de turisme a les illes gregues va d'abril a octubre. Fora d'època també té el seu encant: trobareu poblets deserts, botigues tancades i molta tranquil·litat. A ple estiu, tot estarà en marxa però passejareu enmig d'un formiguer de gent. Els mesos més recomanables són els de principi i final de temporada.
- Si hi aneu a ple estiu, prepareu-vos per la calor. Les visites a les restes arqueològiques inclouen caminades enmig de runes amb poques ombres per amagar-se del sol.

Per això les paradetes de records estan plenes de barrets i cremes solars.

- Tingueu en compte que els paquets de "tot inclòs" no inclouen els beures, que a dins el vaixell són especialment cars. Si no us ve d'aquí, cap problema. Però si no esteu disposats a passar per l'escurabutxaques, va bé informar-se de les aixetes d'aigua potable que hi ha sempre a disposició a algun lloc del vaixell, i recarregar la nostra ampolla o cantimplora si cal.
- El mateix creuer ofereix excursions organitzades en autobús a totes les parades, recomanables si no et fa res viatjar en grup i no vols tenir complicacions. Però cal tenir en compte que tot el que ofereixen ho podeu fer pel vostre compte i més bé de preu, bé sigui amb transport públic, amb taxi, amb cotxe de lloguer o a peu.

AGÈNCIA DE VIATGES

Pg. Domènec Sert, 1, TARADELL
93 131 46 65 / 636 85 38 80
info@matoketravel.com

OPINIÓ

Pere Martí
i Bertran

Maurice Sand: una descoberta

La vida i l'obra de Maurice Sand, pseudònim de Maurice Dudevant (París, 1823 - Nohant, 1889), és un bon exemple de com la fama dels pares pot eclipsar l'obra dels fills. La vida i l'obra de la seva mare, George Sand, és tan extraordinària, tan coneguda i reconeguda que ha eclipsat una obra més que digna del seu fill Maurice. Reconec que si no hagués seguit una mica les petges de la mare ni se m'hauria ocorregut d'informar-me'n ni de valorar-ne una obra d'allò més prolífica i variada. Maurice va ser fill de George Sand i del baró François Casimir Dudevant, però la separació ben primerenca dels pares va fer que es quedés amb la mare, juntament amb la seva germana Solange, cinc anys més petita, i que tots tres tinguessin una relació molt estreta al llarg de la seva vida. Van compartir viatges, com el conegudíssim fet a Mallorca (1838-1839) amb Frédéric Chopin; amistats, com la de nombrosos artistes i escriptors que van passar per la mansió familiar de Nohant (un dels amants de més durada de la novel·lista, Alexandre Manceau -1817-1865-, era amic seu i tenia tretze anys menys que George Sand); fins i tot comparteixen l'ombra del teix monumental al cementiri familiar de Nohant. Però sobretot van compartir la passió per l'art, per la literatura, per la natura.

Mare i fill eren bons excursionistes i aprofitaven les sortides per recollir pedres, caçar papallones... Maurice va ser un reconegut geòleg i, encara més, entomòleg. També va ser pintor, escriptor i dissenyador. Va ser precisament la seva passió pel disseny que el va portar a interessar-se pel teatre, tant el de marionetes com el de la *commedia dell'arte*. Del primer n'hi ha una exposició permanent a la casa pairal de

Maurice va ser un reconegut geòleg i, encara més, entomòleg. També va ser pintor, escriptor i dissenyador

Nohant. S'hi exposen nombroses marionetes fetes i dissenyades per ell i vestides per la seva mare. També hi ha un petit teatre en el qual ell, els seus amics i els convidats sovint hi representaven obres diverses, moltes amb titelles, i moltes escrites per ells mateixos. Pel que fa a la *commedia dell'arte* destaca la seva obra *Masques et bouffons (Comédie italienne)*, publicada a París l'any 1860, amb dibuixos dels personatges fets per

ell, així com l'estudi de la improvisació teatral a partir de la comèdia italiana i del teatre burlesc a França; estudi inexistent fins aleshores, com apunta la seva mare al prefaci introductor. L'obra es pot consultar íntegrament, amb els figurins inclosos, a la xarxa: <https://books.google.fr/books?id=0hxzTjhpXosC&printsec=titlepage&hl=ca#v=onepage&q&f=false>.

A les cases museu dedicades a George Sand, sobretot a les de Nohant i Gargillesse, hi trobem una bona colla de mostres de totes aquestes aficions. Maurice Sand, prop dels quaranta anys, ja gran per a l'època, es va casar, sembla que en un matrimoni de conveniència recomanat per la mare. Va tenir dues filles, Aurore i Gabrielle, la primera de les quals va seguir la tradició familiar, va ser pintora i va residir tota la vida a la mansió familiar de Nohant, des d'on va mantenir viva la flama de les obres del pare i de l'àvia i en va afavorir la conservació, donant suport i facilitant materials a iniciatives com la casa museu de Gargillesse. Una vida i una obra, la de Maurice Sand, que encara ens resulten ben interessants i actuals, sempre a l'ombra de la mare, del cedre plantat arran del seu naixement a la mansió de Nohant i del teix que ombrreja les seves tombes.

Llorenç
Capdevila

DE REÜLL

La realitat irreal

Tothom tancat a casa, sense poder-ne sortir més que per realitzar activitats concretes i per un temps limitat. Estat d'alarma. Controls i identificacions policials per vigilar que es compleixin les normes i el confinament. Carrers deserts. Obligació de mantenir-se a distància els uns dels altres. Privació de llibertats, individuals i col·lectives. Compareixences governamentals periòdiques, amb representants militars fent balanç de la situació. Pors: del contagi d'un virus desconegut, del col·lapse econòmic, de les conseqüències de saltar-se la norma...

És el que hem viscut els darrers mesos, i és, em sembla, entre les vivències de la nostra generació, la que més s'assembla a una ficció distòpica. Mai com en aquests mesos de confinament havíem tingut una sensació tan nítida d'estar vivint a dins d'un relat de Ray Bradbury, de qui, precisament, enguany se celebra el centenari del naixement.

A *Fahrenheit 451*, Bradbury va recrear una societat futura on els bombers es dediquen a cremar llibres, que estan prohibits, i el govern manté la població anestesiada a base de *fake news* i d'entreteniment banal, mentre un petit grup de resistents memoritza obres literàries importants per tal de preservar-ne el testimoni. A *Cròniques marcianes* va imaginar la vida al planeta Mart, on els marcians (si bé tenen els ulls grocs, sis dits a cada mà i es comuniquen a través de la telepatia) viuen situacions semblants a les dels terrícoles que colonitzen el planeta. A *L'home il·lustrat* (que ha sortit fa poc en català, en traducció de Martí Sales, a l'editorial Males Herbes) mostra, una vegada més, que la ciència-ficció i la fantasia es poden utilitzar, al capdavant, amb el mateix objectiu que té qualsevol bona obra literària: per mostrar els conflictes humans universals.

Per més viatges espacials i situacions

distòpiques en què estiguin immersos, els personatges de Ray Bradbury s'enamoren, dubten, s'enfaden, són infelïços en els seus matrimonis, se senten gelosos o esperen neguitosos el correu. Així, com quan llegim els contes i novel·les de Bradbury, aquests darrers mesos hem descobert que, per més irreal o estrany que sigui l'entorn, la realitat íntima (la que ens fa humans) es manté intacta: ens enamorem, ens barallem, envegem els èxits del veí, odiem profundament la diferència, ens deixem endur pels instints, esquivem els compromisos, ens sedueix el poder... En el més profund de nosaltres mateixos no ha canviat gran cosa. Com a molt, la situació ha modificat la nostra percepció del món. Ara bé: qui ens havia de dir, quan va començar l'any, que el 2020 el viuríem immersos en aquesta realitat estranya, irreal, on les abraçades estan prohibides i les sortides de casa supervisades per les autoritats?

OPINIÓ

Josep Burgaya

DES DE FORA

Desmaterialització

Que res sigui sòlid i permanent resulta característic de la postmodernitat. Canvi, mutació contínua, desvinculació... Zygmunt Bauman ho va sintetitzar molt bé amb el seu concepte de "societat líquida". Estem condemnats a habitar en un món sense referències estables en el qual tot resulta evanescent. El triomf de l'eteri. Això es concreta en el desdibuixament de valors i conviccions ideològiques, en el debilitament del concepte de societat entesa com a comunitat articulada per llaços de solidaritat, en la mercantilització i falta de continuïtat en les relacions personals o en l'afebliment del valor del coneixement i l'ús de la racionalitat com a components essencials de la nostra relació amb el món. Ens hem o ens han convertit en individus aïllats, indefensos i temorencs, incapaços de valorar gran cosa més enllà de l'emocionalitat i l'interès purament personal. No hi ha ja més Déu que el consum.

Un dels àmbits de debilitament de l'antiga solidesa ha estat sens dubte el món del treball. La feina ja no és per tota la vida i la cultura empresarial ha tendit a emancipar-se de qualsevol obligació en relació amb els treballadors. Tot i anar adoptant un llenguatge pompós que ha portat a qualificar la mà d'obra en empleats, col·laboradors, capital humà o talent com volent expressar una elevada consideració, en realitat el que s'ha anat fent efectiu és un procés invers en el qual l'ocupació s'ha convertit en una cosa temporal, precària i cada vegada més mal remunerada. Moltes persones resulten condemnades a la inestabilitat que suposa alternar curts contractes de treball amb períodes sense feina i a mercè de subsidis públics, ingressos mínims vitals o solidaritats familiars. També haver d'alternar fei-

nes diverses per aconseguir rendes migrades que donen per poc més que per resistir. No és una cosa minoritària, és el món en què habiten un 40% de les persones del nostre entorn. I en augment. El debilitament del treball per la tecnologia o bé la deslocalització va i anirà en augment.

Arran de la pandèmia del coronavirus i el confinament aquesta desmaterialització del treball ha fet un pas més amb el teletreball. Aquest és un concepte que, com tantes vegades, es presenta amb unes connotacions positives i progressistes que dista molt de tenir. Els efectes per als treballadors són fonamentalment nocius. La desaparició físi-

La desaparició física del lloc de treball té resultats notòriament disgregadors sobre l'estabilitat i la continuïtat de l'ocupació

ca del lloc de treball té resultats notòriament disgregadors sobre l'estabilitat i la continuïtat de l'ocupació. També el treball es converteix de manera estricta en un no-lloc que habita a la taula de la cuina de casa i que fa que ja no hi hagi separació entre activitat laboral i vida personal i familiar. Cal estar sempre activat i disponible, encara que sigui amb baixa intensitat i una productivitat més aviat feble. Certament que en la situació excepcional que ens ha tocat viure ha estat un inexcusable recurs d'urgència, però convertir-ho en virtuos i generalitzable en el temps resulta una exageració i una renúncia a drets

laborals i a mantenir una saludable vida personal. De fet, la primera fallàcia està a sobrevalorar el mateix concepte ja que, com també hem vist, les activitats essencials i serveis bàsics requereixen de presencialitat: serveis sanitaris, distribució alimentària, transports, construcció, serveis de neteja... Entre els valors positius que se solen atribuir a la pràctica del teletreball hi ha el de la conciliació amb temes familiars i domèstics. No ens enganyem, en realitat això pot comportar algunes reculades notòries respecte a qui fa que en els treballs domèstics a més de condemnar algunes persones –amb un notable biaix de gènere gairebé assegurat– a la desprofessionalització i a la pràctica d'activitats i salaris *complementaris*.

Donar per bona la cultura del teletreball és donar per bo el model d'un treball sense socialització, desnaturalitzat, sense arrels i sense vincles. Facilita l'assumpció d'una part dels costos de producció per part del laborant i la desvinculació absoluta de l'empresa en relació amb un *col·laborador* que, per no tenir, no té ni una cara visible. Representa accentuar la cultura de la precarietat, de l'usar i llençar al pot de les escombraries. La cultura del teletreball fomenta i facilita una tendència encara incipient però que serà molt important els propers anys: els teleimmigrants. Si els treballadors fan la feina des de casa i sense tenir-hi cap obligació, per què no fer-ho amb gent de Bangladesh. Se'ls pot pagar amb salaris de Bangladesh. Donar per bona i per progressista la cultura de l'ocupació sense lloc de treball resulta un error i una condemna, un desarmament i una genuflexió més del treball davant del capital, l'abandó de qualsevol pretensió de recuperar l'equilibri.

Josep Aracil

Friday for Future

El moviment Friday for Future, creat per la generació Z, persegueix recuperar els divendres, quan s'acaba l'escola, per aprofitar el temps lliure, repensant el seu futur al marge de l'alienació escolar, que només persegueix crear mà d'obra barata, més o menys qualificada per al món competitiu empresarial.

Hi ha molta gent que ingènuament creu que l'educació és la que pot canviar el món. Això no és del tot cert, més aviat és al revés. La història clarament ens mostra que els sistemes educatius majoritàriament persegueixen defensar

els interessos de les classes dominants.

En l'actual societat capitalista competitiva, l'escola reproduceix aquests rols competitiu, establint sistemes de valoració propis d'exercicis en els quals es lluita per ser els primers de la cursa. El fet recent de fomentar la creació d'equips cooperatius pretén cobrir una nova necessitat en el món empresarial, que per poder competir requereix disposar d'equips de gestió, quins membres s'entenguin entre ells.

Aquesta relació directa entre els models de producció i els correspo-

nents educatius han estat percebuts i coneguts per les generacions Z, que tenen clar que no volen continuar basant el seu futur en la competició, i sí en l'amor i en la llibertat de poder ser ells mateixos. Per ells YouTube s'ha convertit en la seva font de coneixement.

La societat no els ofereix el futur per ells desitjats. Per aconseguir-ho cal canviar el model de producció a la vegada que el model educatiu i això només ho poden fer ells. Les actuals generacions que ho han consentit no poden fer-ho.

4t CONCURS NARRATIVA CURTA

L'HOME QUE NO TENIA
MAI PRESSA

Miquel Darnés Torelló/Barcelona

Il·lustracions: Maria Peix

Com cada matí, l'home travessava la plaça Catalunya per la vorera de llevant, de la Rambla a Portaferrissa, mentre cantussejava l'ària de Turandot *Nessum dorma*. Va pujar una mica el to quan la peça s'enfila a la segona estrofa: "Ma il mio mistero e chiuso in me, Il nome mio nessun saprà!". Quin plaer sentir-la cantar per un dels grans, primer de tot, al Gran Teatre del Liceu, "soc català, jo". Però després, a l'Scala de Milà, al Metropolitan Opera House de Nova York, al Teatro Colón de Buenos Aires, a la Casa de l'Òpera de Sidney o a l'Òpera Nacional de París. La cara se li va il·luminar com si reflectís la llum de les grans làmpades dels temples del *belo canto*.

Quan passava, camí del passeig de Gràcia, per davant dels grans magatzems, romania en el més absolut silenci, capcot, mirada severa, fins i tot semblava que s'aguantava la respiració per no aspirar ni tan sols una partícula d'aire. No suportava aquell temple de mal gust, que havia envaït tota la vorera nord sencera. Just a l'arribar al semàfor per creuar la ronda de Sant Pere, tornava a ser ell.

Ell, sempre elegant, sempre amb estil, amb classe. Les sabates, italianes per descomptat, eren de color beix, càlid, lluminós. No havia de matinar mai, però si ho hagués de fer de ben segur que aquell calçat destacaria en la fosca. Ja feia temps que no podia anar a fer el primer cafè del dia al Bracafé de Ràdio Barcelona. Cada cop que travessava el carrer Casp, maleïa per dins la dictadura dels lloguers. Què li estan fent, a Barcelona? Qui l'està empenyent per aquest pendent de mediocritat absoluta, on les franquícies surten com bolets verinosos? Quants altres establiments de solera, emblemàtics, han caigut! El cafè Canaletas va ser dels primers i després, el Musical Emporium, la llibreria Millà...

Només passar Gran Via apareixia sempre un somriure sorneguer, molt de Barcelona. Les dues corones de cinc puntes escortant la marca Rolex se li apareixien insultants, per partida doble, al xamfrà. Rolex, mare meva! Ni que li'n regalessin un carro ple en voldria cap! El somriure es tornava mig riure quan pensava en els nous rics de l'especulació, en els esportistes semianalfabets tocats per la sort, en els delinqüents de guant blanc i tots plegats, que en porten un d'or. No podia evitar, en un acte reflex, mirar-se el canell esquerre nu, que durant molts anys anava *vestit* amb un Hublot dels més cars. Per sort, enganxada a l'ostentosa botiga Rolex hi havia la camiseria Bel, un imperi del bon gust. Davant l'aparador s'hi està una bona estona. Les peces de roba exquisides que s'hi exposen l'enamoren.

No té cap pressa, cap ni una, per això es pot permetre el luxe d'anar a fer el primer cafè a El Nacional, que s'ha convertit en un lloc especial d'oferta gastronòmica ja que el que primer va ser un cafè-teatre, el 1889, va anar canviant de mans fins a esdevenir el 2014 un gran espai singular. Està construït amb àmplies voltes de vidre translúcid, suportades amb columnes molt altes de ferro forjat, cosa

que li dona una aspecte solemne, potser massa i tot per un lloc on es desenvolupa, a pesar de la patina cultural que té –sobretot darrerament–, una activitat bàsica de la humanitat. El cafè el pren a la braseria, una imitació xarona de les braseries franceses, però fa veure que no se n'adona, perquè l'express que fan és boníssim, excel·lent. Assegut en un sofà ocre *matelassée*, li venen al cap les passejades primaverals pels Camps Elisis de la capital francesa i els capvespres a la plaça des Vosges, al barri de Le Marais, entre més coses. De moment, no pensa tornar-hi.

Ni pensa tornar mai més enlloc. Enlloc que no sigui la seva estimada Barcelona, de la qual no es vol moure. Hi va néixer i hi vol morir. Va viure força temps fora. A Nova York, uns quants anys. S'estava al bell mig de Manhattan al carrer 52 amb la segona avinguda, un barri benestant i ben comunicat. Com que no tenia cap pressa, cada matí baixava a peu cap al *downtown* –la part de la ciutat on es mou el món cultural i artístic– per una de les nou avingudes que travessen del tot l'illa, i a fe de Déu que per molts cops que hi passés cada cop hi descobria coses noves i interessants: bars, restaurants, botigues diverses, clubs, associacions, llibreries... La CIUTAT, en majúscules, era viva, canviant, dinàmica i l'absorbia, l'encisava de dalt a baix. Va arribar a pensar que mai més se'n podria desempallegar. Al *downtown* s'hi estava unes quantes hores, fins a mitja tarda, veient pul·lular una enorme varietat de persones –entre les quals de tant en tant s'hi barrejava algun personatge conegut, sobretot actors i actrius–, que semblaven totes elles buscar desesperadament i frenètica la glòria que només,

només, podien aconseguir si vivien al melic del món. Però ell no en volia cap, de glòria.

O potser sí que li hauria agradat tenir la *glòria* d'haver estat capaç de parir la Casa Batlló, que veia a la vorera de davant, abans d'Aragó. Però per fer les obres que va fer Gaudí, calia deixar volar la imaginació, deixar-la lliure d'amarratges i no viure enganxat a les coses que tant li agradaven. L'esperit així no pot fluir, no pot enlairar-se, i restes condemnat a una existència material, gens etèria. Però no se'n penedia. Mai. Tornaria a fer exactament el mateix si tornés a néixer.

Feia força fred aquell 26 de gener, però l'abric marró d'alpaca –gairebé llarg fins als peus– que portava no el deixava passar. Ja era davant del número 60, passat Aragó, just davant de les plaques

de marbre commemoratives, en català i èuscar, de l'estada del govern basc a Barcelona durant la guerra d'Espanya –des del novembre del 1936 fins al gener del 1939–. En sabia una mica, d'història. I sabia que precisament el 26 de gener del 39 les tropes franquistes van ocupar Barcelona i que, per tant, els tres governs que aleshores hi conviuen, el de la República, el català i el basc, van haver de tocar el dos uns dies abans, camí de l'exili. L'endemà 27, els energümens que comandaven aquella barbàrie van ordenar fer una missa de campanya al bell mig de la plaça

Maria Peix

Catalunya i a continuació una desfilada militar pel passeig de Gràcia. Calia demostrar qui manava a partir d'ara!

No li semblava gens casual que a l'edifici just d'abans del número 60 hi hagués el bar-restaurant Txapela, una *euskal taberna*. No hi entrava mai. Segurament els *pinxos* que hi serveixen són d'allò més bons, però aquelles petites llesques de pa acompanyades dels més diversos ingredients culinaris no van mai soles, sempre van acompanyades o de *zuritos* o de *txikitos*. Va decidir fa temps deixar-ho córrer, això de l'alcohol. Les borratxeres històriques, les ressaques monumentals, havien passat a millor vida i calia prevenir abans de curar. Només de tastar una mica de cervesa o vi el podien tornar a arrossegat cap a les profunditats més fosques i tenebroses que mai no havia vist.

La parada obligada era només uns metres més amunt: la Casa del Llibre. Traspasar el llindar i començar a olorar la tinta l'omplia de joia. Passava de llarg de les novetats que, com és lògic, són a primera línia. Ja fa molt que no s'entreté a perdre el temps a mirar llibres, la majoria dels quals són a la literatura el mateix que un frankfurt a la gastronomia. Per ell, els *best-sellers*, els llibres de l'any, els d'autors mediàtics, tots plegats, tenen el mateix i únic valor: donar diners a les editorials perquè tinguin múscul per publicar obres d'autors desconeguts, novel·les de qualitat, assajos interessants, traduccions necessàries i qualsevol producte literari que sigui digne de portar aquest nom.

S'endinsava cap al fons i es perdia entre els prestatges mig amagats, poc freqüentats, a la recerca d'una joia desconeguda, que no sempre trobava. Allà va ser on va ensopegar amb llibres de Hunter S. Thompson, Lowry, Virginia Wolf, Bukowski i també Ferrater, Bauçà i Casasses, entre d'altres. El primer que feia quan

un títol o una portada li cridaven

l'atenció era mirar la biografia de l'autor, a vegades amagada, a vegades ben visible, i mirava d'entrellucar entre línies alguna pista que el portés a deduir que la vida i miracles de l'home o dona en qüestió estava marcada per l'alcohol, les drogues o per algun destret important. Estava convençut que la bona literatura només es pot fer des del turment, des de l'angúnia insuportable que demana fer-se escàpola a través d'un full de paper escrit.

I ja començava a ser

hora del segon cafè. No en tenia cap dubte on anar. El cafè de la Pedrera l'esperava com cada matí. Primer hauria de creuar València i Mallorca i després arribaria a Provença. A les hores que acostumava a arribar no podia evitar veure la filera de turistes que feien cua per visitar la Casa Milà, més coneguda per la Pedrera, una de les obres emblemàtiques del seu admirat Gaudí. Per sort, la cafeteria està mig amagada a l'entresol i en aquell moment del dia no hi havia mai massa gent. Va demanar, com sempre, un americà, ja que li permetia allargar-lo més. Va seure al costat d'un dels grans finestrals que donen al Passeig i va badar.

Va badar i va veure els carruatges de cavalls amb els xofers amb abric negre, barret de copa i el fuet a la mà, barrejar-se amb els cotxes que circulaven en els dos sentits. La burgesia catalana havia construït un escenari per mostrar el seu poder, més espaiós i senyorial que a Ciutat Vella. Hi veia el seu besavi passejant entre la gernació amb la dona de bracet i com molta gent el saludava amb certa reverència. El seu avi deuria anar amb un cotxet darrere, portat per la dida.

La conversa d'una parella de la taula del costat el va rescatar del segle XIX per tornar al XXI. Xerraven en anglès i va sentir que la dona deia: "A banda dels monuments, museus i restaurants, de Catalunya m'interessa veure què se n'ha fet d'aquell esperit de revolta que l'octubre de fa dos anys va donar la volta al món". Ell es va aixecar per anar a pagar i de camí es va aturar per adreçar-se als forasters, i, amb el seu anglès amb accent novaiorquès, els va etzibar: "Perdonin, però no he pogut evitar de sentir-los. Mirin, si volen resposta a la seva pregunta, agafin el tren d'alta velocitat, baixin a Figueres i vagin al Museu Dalí. Un cop allà demanin a algú que els tradueixi la frase que hi ha al peu del monument al filòsof Francesc Pujols. Que tinguin un bon dia".

Va creuar el Passeig per anar a agafar els Ferrocarrils de la Generalitat, per l'entrada que hi ha davant del Palau Robert. Precisament un dia com aquell no va poder evitar pensar en aquella colla de malparits franquistes que els va faltar temps per fer-lo servir com a quarter general de l'ocupació militar del país. Van arruïnar l'avi i la família sencera. Els ho van prendre tot, aquella colla de desgraciats rabiosos. Els ha odiat sempre, amb ganes. A ells i als seus seguidors, que encara avui dia, camuflats en diferents disfresses, manen a Espanya i continuen oprimint Catalunya.

Va agafar un tren en direcció a Terrassa, que anava força buit. Li agradava l'olor especial dels vagons, que l'estimulava per afrontar el dia. Va baixar a Sarrià. Es va dirigir, a poc a poc, cap a la confluència del carrer Hort de la Vila amb Major de Sarrià. No corria massa gent pels carrers i la poca que ho feia anava una mica arronsada pel fred. Avui no faré gran cosa, va pensar. Es va palplantar a la cantonada dels dos carrers i, amb posat digníssim, va parar la mà a tothom qui circulava.

Estava passant per una mala època.

Col·labora:

 INSTITUCIÓ PUIG - PORRET
FUNDACIÓ PRIVADA CATALANA

En la propera edició:
M. Assumpta Suriñach, de Manlleu

NOVETATS EDITORIALS

'Al final t'agradaré'
Maria Mercè Roca
Rosa dels Vents

Maria Mercè Roca, autora de novel·les d'èxit, destaca per la seva traça a dibuixar el perfil psicològic dels personatges. En aquest cas, de la Rosó, una dona madura que veu trenca-da la seva tranquil·litat quan apareix a la seva vida l'August, al cap de trenta anys de no veure'l. Què vol, i per què la somou? Una novel·la sobre el perdó i l'amor.

'L'últim estiu a Roma'
Gianfranco Calligaris
Ed. Proa

Arriba, per fi, la traducció catalana d'una novel·la de l'any 1973 que va passar força desapercebuda, que es va convertir en una obra de culte, i que ha estat successivament rescatada per diferents editorials fins a situar-la on mereix. La història d'un noi que arriba a la Roma de la *dolce vita*. El lloc on es pot perdre algú que és poc apte per a la vida.

'Nits d'estiu'
Diversos autors
Univers

El segell Univers, del Grup Enciclopèdia, celebra el seu primera any de vida amb la publicació d'un recull de narracions que tenen les nits d'estiu com a fil conductor. Són nou relats que barregen les veus d'autors consagrats i emergents: Marc Artigau, Melcior Comes, Jordi Nopca, Sergi Pàmies, Lluïcia Ramis i Sílvia Soler, entre d'altres.

'Mines i miners'
Rosa Serra
Llibres de l'Ídex.

La vida del Berguedà ha estat durant més d'un segle i mig lligada a la mineria del carbó, que en algun moment va ocupar quasi 5.000 persones a la comarca. Rosa Serra recupera la història d'aquesta activitat, sense la qual la història de la Revolució Industrial a Catalunya hauria estat tota un altra. I que va tenir un final dolorós, de crisi i atur.

'Miquel Montoro'
Sebastià Bennasar
Pagès Ed.

Sí, el noi mallorquí de les taronges i de l'*hòstia pilotes!* que s'ha fet famós a Youtube. Bennasar el pren com a punt de partida per parlar del món rural i com ens hi relacionem, d'una Mallorca *buida* que no coneixem. I al capdavall, parla de si és possible una altra relació amb allò que representa Montoro i que ara se'n mostra més necessari que mai.

GEOGRAFIA LITERÀRIA

endrets
Geografia Literària dels
Països Catalans
www.endrets.cat

Llorenç Soldevila

El Pont Vell

“ 6 de juliol 1894

...perquè no he fet pas vot de tancar-me a casa al casar-me i al tenir ... dues nenes. Sí, Anton, sí, ja en tinc dues des de la vigília de Sant Joan a quarts de sis del matí. [...]

Com he dit, per ara tot va bé i estem projectant anar a muntanya dintre un mes. És possible que anem a St. Joan de les Abadesses, perquè amb tanta impedimenta fan por els viatges llargs, cotxes, hotels, etc. (Ara es posa a plorar la menuda. Alabat sia Déu! La gran dorm al costat del meu llit. Ja t'asseguro que estic ben arreglat. Però, i si no fos això, què? Tot ve a ser el mateix.) [...]

Va el paquet de diaris; encara en aquest paquet n'hi trobaràs a faltar un, però ja procuraré que no succeeixi més. Tinc unes minyones que tot m'ho destrueixen. Adéu, Anton

Joan ”

Joan Maragall

AUTOR
Joan Maragall
(1860-1911)
OBRA
'Obres Completes'
Ed. Selecta, 1970
INDRET
Pont Vell
MUNICIPI
Sant Joan de les
Abadesses
COMARCA
Ripollès

Aquest pont va ser construït el 1138. En el terratrèmol de 1428 va patir danys i va ser refet en estil gòtic. L'ull central és considerat un dels més grans de la Península. El 1939, amb la retirada de l'exèrcit republicà, el van volar i es va reconstruir fidelment el 1976. Joan Maragall i la seva família van estiuajar diversos anys a Sant Joan, i de les estades en van sortir poemes com *El comte Arnau* o *La vaca cega*. Podem llegir-hi el fragment d'una carta del poeta adreçada a l'amic Antoni Roure en què li explica els detalls de l'arribada estiuenca a la vila. Lectura adient aquesta setmana en què Sant Joan obre el 25è Festival del Comte Arnau, i ho fa precisament recordant Joan Maragall.

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

127

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de vic.ass@cpnl.cat

Ràpid(a) com el vent

Vivim en un món on se'ns demana ser ràpids, àgils i eficaços. És el món de la immediatesa d'internet. Fer-ho bé, amb criteri i de manera fiable ja és tota una altra cosa, no trobeu? Avui dediquem aquest article justament al concepte de 'ràpid', a expressions que hi fan referència i als seus sinònims en diferents contextos.

Hi ha força fraseologia que expressa la velocitat, com ara: **córrer com un llamp**, **ser ràpid** o **córrer com un coet** o **com un bòlid**, **sortir esperitat**, **córrer/passar com una centella**, **córrer com el vent/més que el vent** o **deixar endarrere el vent**. Ara que parlem del vent, recordeu aquell velocista que es deia Carl

Lewis? Sempre serà recordat amb el sobrenom de 'el fill del vent'.

Pel que fa a sinònims, tant podem usar **veloç**, que és potser el més emprat, com també **àgil**, **lleuger** i **diligent**. Diem que "es va a una velocitat **vertiginosa**" o bé "aquell ha entrat a la cuina **rabent**". En un registre molt més culte, podríem escriure el següent: "Espero que tingui una **prompta** recuperació". Altres exemples: "La Teresa és una dona **expeditiva**", és a dir, ràpida i eficient; "Va ser un esclat **instantani** (o **momentani**)"; "Els estels **fugaços** passen **en una/com una exhalació**". Si en veieu, demaneu un desig. Vinga, va, ràpid, que no se us escapi!

ENGLISH IN A BITE

ANGLÈS

Into the deep blue, but where?

This summer going to the pool is going to be a new experience. Are you going to be making a **splash** or slowly **tiptoeing** into the **shallow** end? Whatever make sure you are up to date with all the safety measures. Many pools are going to have a rota so make sure you're **signed up** to get your hour. Then have your mask and hand sanitizer in your pool bag but remember to leave behind the beach ball and **lilo**, no extra equipment can be taken to the pool. Also, those days of lounging on **deck chairs** next to the pool are over, this year roll out your **beach mat** and remember to make the most of the water while you can, you only have an hour. So, maybe it would be better to visit the beach! What lies ahead for you there? Well, if you are going to plant your **parasol** make sure there's a 4-metre **gap** between yours and the next and at least 2 metres between your **towel** and your neighbours. Does this mean the end of overcrowded beaches? Could this be a blessing in disguise? Wherever you go remember your **sun cream** but don't share it. Wash those hands and wear that mask... You can still swim and enjoy the rays.

Match the vocabulary (1 – 12) to its definition (A– L)

1	Splash	A	Inflatable mattress
2	Tiptoe	B	A lotion to protect you from the sun
3	Shallow	C	A floor covering to sit on at the beach
4	Deep	D	Like an umbrella to protect you from the sun
5	Sign up	E	To fly, or throw out particles of a liquid (water, mud)
6	Lilo	F	A folding chair commonly found on passenger ships
7	Deck chairs	G	A piece of fabric used to dry yourself
8	Beach mat	H	To walk on your toes.
9	Parasol	I	Of little depth
10	Gap	J	To write your signature or name on a list
11	Towel	K	Extending far down from the surface
12	Sun cream	L	A space, break or opening between things

CATALÀ

En el blau profund, però on?

Anar a la piscina aquest estiu serà una nova experiència. Entrareu a l'aigua tot fent una gran esquitxada o a poquet a poquet de puntetes a la part on toqueu? Sigui com sigui mireu d'estar ben segurs que compliu amb totes les mesures de seguretat. A moltes piscines s'hi accedirà per torns, així que assegureu-vos d'haver triat torn. A més, no oblideu de portar la mascareta i el gel de mans, però ja podeu deixar a casa la pilota de platja i el matalàs inflable, a la piscina no s'hi pot dur res. També s'han acabat els dies de pícnic en cadires de platja a prop de la piscina, aquest any desplegueu la tovallola i aprofiteu al màxim l'aigua mentre pugueu, només disposeu d'una hora. Així doncs potser seria millor anar a la platja! Què us espera si hi aneu? Be, si penseu plantar el para-sol, comproveu que hi hagi una distància de 4 metres entre el vostre i el més proper i almenys 2 metres amb les tovalloles del veí. Vol dir això la fi de platges congestionades? D'un gran mal en surt un gran bé? Aneu on aneu recordeu de dur la crema solar, però no la compartiu. Renteu-vos les mans i poseu-vos la mascareta... Sempre podreu nadar i gaudir del sol.

Les solucions de la setmana anterior:

- Julius Caesar ■ Reykjavik ■ Indian Summer ■ William Shakespeare ■ Honolulu ■ Salmon ■ South Africa ■ French
- Tokyo ■ Mexico ■ South ■ Sydney ■ Canada ■ It's the nickname for Bangkok Central Prison ■ Cuba

SOUND AND VISION

Ramon Solé / ramonsolemusic.com

‘Trip To Asia. The Quest For Harmony’

Una orquestra la formen molts instruments que necessiten harmonitzar entre ells. Però és possible que els instruments harmonitzin si els instrumentistes no ho fan? Pot sonar bé una orquestra si hi ha tensions personals entre els músics? Així d’entrada, penses que sí, perquè aquesta gent són professionals molt bons, oi? Doncs no és tan clar. L’explicació la trobareu a *Trip To Asia. The Quest For Harmony* (‘Viatge a Àsia. A la recerca de l’harmonia’), un dels millors documentals que s’han fet sobre la vida en una orquestra professional.

A més, no estem parlant d’una orquestra qualsevol: la pel·lícula, dirigida per Thomas Grube el 2008, ens convida a acompanyar la Filharmònica de Berlín en la gira per l’Extrem Orient que va fer tres anys abans. En total, 128 músics, tots ells pertanyents a l’elit mundial en el seu instrument, autèntics fora de sèrie. Ja us podeu imaginar, per tant, que aquella orquestra és una olla d’egos força important. Els resulta fàcil deixar l’individualisme a banda i posar-se al servei de la gran causa comú que és el so del conjunt? És fàcil ser un segon violí, condemnat a passar sempre desapercebut enmig del magma sonor de les cordes? Com porten la pressió els músics que estan en període de prova? Com els tracten els més veterans? Sonen igual dos contrabaixos si un el toca un jove amb ganes de menjar-se el món i l’altre una persona que està trista perquè està aca-

bant la seva carrera? Totes aquestes coses, sembla que no, però poden acabar afectant el més important de tot l’invent: la música. I és aquí on intervé la figura del director, Sir Simon Rattle.

Els mortals normals, diguem-ne, no som capaços de percebre el que percep aquest home quan sona música. La viu a un nivell energètic, sobrenatural. I detecta quan alguna cosa grinyola, i perquè; i moltes vegades no té res a veure amb haver espifat una nota: els motius són més profunds i estan arrelats a les històries personals dels músics implicats. Lògicament, el públic no ho hauria detectat... o sí, però no sabria explicar per què aquell Beethoven no l’ha emocionat com altres vegades.

Aquesta recerca de l’equilibri entre allò particular i la causa col·lectiva per aconseguir l’harmonia és un aspecte molt poc tractat en els documentals sobre orquestres. Per això aquest és tan excepcional. El podeu veure a Filmin.

ELS MILLORS MINUTS DE LA NOSTRA VIDA

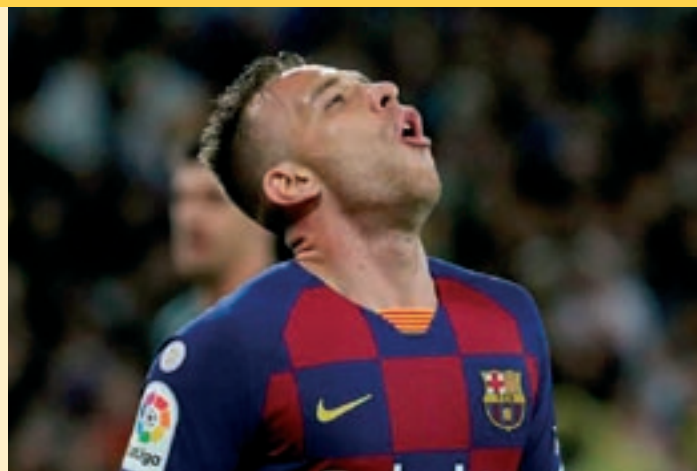
Jordi Remolins

El paradigma Arthur Melo

El dia que Xavi Hernández va debutar al primer equip del Barça només tenia 18 anys. Ho va fer en el partit d’anada de la Supercopa estatal contra el Mallorca, i va marcar el primer i únic gol blaugrana d’un partit i una eliminatòria que es van endur els illencs per un global de 3 a 1.

En un sol partit Xavi Hernández ja va fer millors números que Arthur Melo en la seva primera temporada al primer equip, saldat amb uns tristíssims zero gols i dues assistències en 44 partits. Ah, i Arthur només tenia quatre anys més que el de Terrassa.

Tot plegat no havia impedit que ja abans que el veiéssim jugar, la maquinària propagandista el venqués com el “nou Xavi”. Posats a comparar haurien fet molt millor d’anomenar-lo el nou André Gomes, el justament injuriat jugador portuguès que així i tot en el seu primer any va marcar tres gols i va donar tres assistències. El que més emprenya del simplisme de l’afició del Barça és la facilitat amb què es creuen qualsevol invenció dels mitjans sense ni tan sols haver-ho constatat en primera persona. Vaja, com el pilot de capsigranys que afirmen que Ferran Adrià és el millor cuiner del món, o canten les excel·lències dels germans Roca o de la Carme

Ruscalleda o d’altres odiosos cuiners mediàtics, sense ni tan sols haver provat un sol plat que hagi sortit de les seves cuines, repetint com fotocopiadores tartamudes el mateix que han sentit de veu dels gurus de la informació.

El cas d’Arthur Melo, feliçment traspassat a la Juve de

Torí després d’haver destacat més de nit que sobre la gespa, és el paradigma del que és el Barça actual. Un club acostumat a treure migcampistes creatius i amb bon toc des de la reinvençió cruyffista de l’entitat, amb noms com Milla, Guardiola, Amor, Òscar García, Celades, Ivan de la Peña, el no debutat Mikel Arteta, el mateix Xavi, Iniesta, Sergi Roberto o Riqui Puig entre molts altres, va trair-se a si mateix en buscar al Brasil el que tenia a casa. Els resultats han estat desastrosos, excepte per als quatre opinadors benaventurats que han lamentat aquests últims dies una de les úniques accions mig encertades que ha portat a terme la directiva de Bartomeu en els seus eterns anys d’infructuós i trist mandat.

Per cert, que el “vell Xavi” va jugar 17 temporades al primer equip del Barça, marcant 86 gols i fent 186 assistències en 769 partits. Si voleu més sang, mireu-vos *Braindead* de Peter Jackson, el cim del cinema *splatter* i *gore*.

Dilluns, 29 de juny de 2020
Arthur Melo anuncia el seu fitxatge per la Juventus de Torí

ALEGRIA INTERIOR

Antoni Lacueva / antoni@mindfulness-barcelona.com

‘Mindfulness’ i pensament positiu

La nostra capacitat de pensar sobre el que fem és el que diferencia la nostra espècie de totes les altres.

Entendre els nostres pensaments, connectar-los amb els sentiments de cor, que estiguin alineats amb la nostra coherència i ètica comuna, fa possible també donar-los energia per convertir un pensar en un fer. Fer realitat els somnis.

Aprofundim una mica més. La consciència i el pensament no són el mateix.

La consciència transcendeix el pensament, tot i que utilitza el pensament i reconeix el seu valor i el seu poder.

reconèixer patrons de pensament molt propis de cada un de nosaltres pels nostres propis condicionaments.

Descobrir això, descobrir que alguns d'aquests patrons o models de pensaments que apareixen de forma reiterada i habitual en la nostra ment són limitadors, inexactes, egocèntrics i clarament erronis, ens dona la possibilitat de començar a alliberar-nos d'aquesta presó.

En cultivar l'atenció plena o *mindfulness* ens situem més enllà o darrere o al costat, com vulguis veure-ho, dels nostres pensaments. Els veiem sense identificar-nos-hi. No som els nostres pensaments, que confonem amb la realitat.

Practicant *mindfulness* dels pensaments, aquests patrons descoberts canvien i es transformen en comprendre la seva naturalesa i de la nostra manera de relacionar-nos-hi. Veiem que poden estar més al nostre servei i no al revés.

Prendre la decisió de pensar de forma positiva pot ser útil, però no és *mindfulness*.

Només són pensaments.

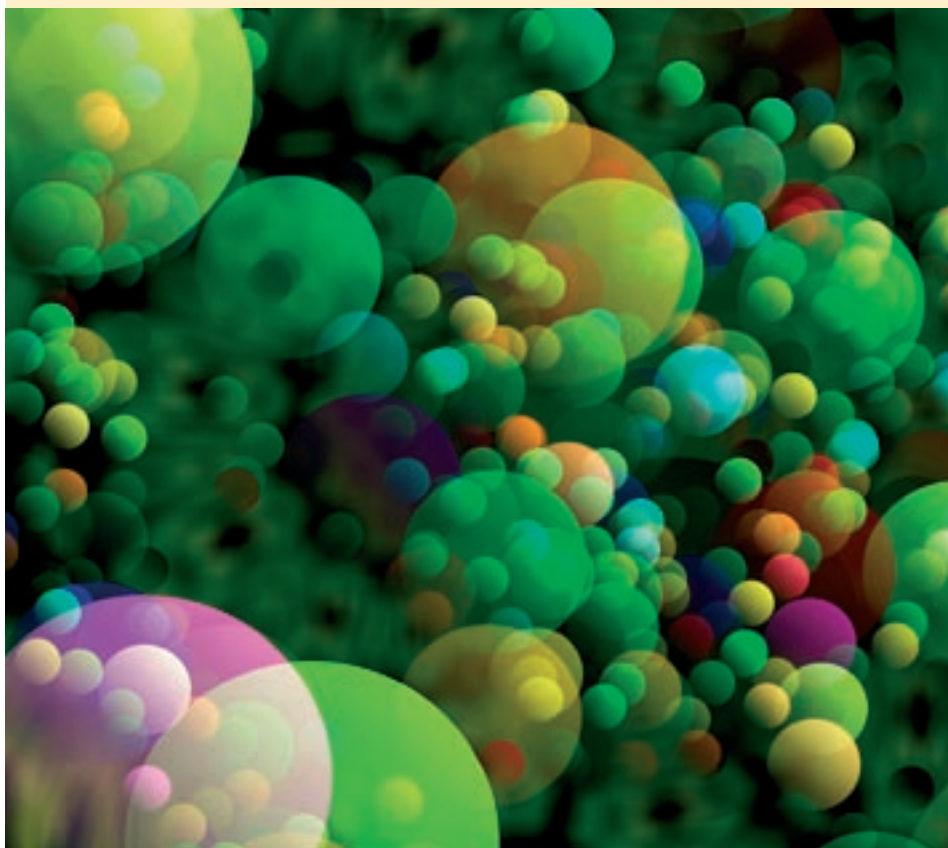
Fa falta alguna cosa més per transformar la nostra vida i portar-nos més enllà dels límits de pensar.

Mindfulness, atenció plena, consciència plena en els diferents fenòmens que som capaços d'atendre a la nostra experiència de moment: sensacions del cos, de la nostra respiració, de sons, olors o imatges i també de sentiments i pensaments, tot això configura la nostra pròpia geografia.

Mireu a l'interior i trobaràs mil regions en tu mateix encara per descobrir. Recorre-les i seràs expert en cosmografia domèstica.

Thoreau, Walden

Antoni Lacueva, President de l'Associació Professional d'Instructors de Mindfulness-MBSR

L'HORÒSCOP

Dhanna Astròloga

Del 03-07-2020 al 09-07-2020

ÀRIES (Del 21 de març al 20 d'abril)

Has començat amb molta energia el mes i els altres ho noten. El punt de tensió pot ser en les qüestions domèstiques o de la llar. Potser hauràs d'arribar a algun acord.

TAURE (Del 21 d'abril al 20 de maig)

Mart per Casa XII, inclina a tractar el món interior per sortir-ne reforçat. Recuperes objectes del passat que et porten records i tot plegat et dona un plus de seguretat.

BESSONS (Del 21 de maig al 21 de juny)

Podries haver de posar límits a un amic que actua de manera una mica abusiva. Una persona de signe d'Aire, potser Aquari, sembla que mostra interès sentimental en tu.

CRANC (Del 22 de juny al 21 de juliol)

Mart a Casa X pot portar acció al sector professional. Venus per Casa XII afavoreix els amors ocults. Compte amb els embòlics que això pot ocasionar d'aquí a unes setmanes.

LLEÓ (Del 22 de juliol al 23 d'agost)

El Sol i Mercuri et traslladen al passat per aprendre alguna cosa valuosa, sempre que facis un exercici d'humilitat. Opcions laborals una mica lluny del lloc on vius.

VERGE (Del 24 d'agost al 23 de setembre)

Si guardes ressentiment, la venjança no és recomanable, segueix amb el teu camí. Potser hauràs de triar entre dues feines. Vigila bé les teves coses en llocs foscos.

BALANÇA (Del 24 de setembre al 23 d'octubre)

Si cerques un col·laborador per a un projecte, poden sorgir oportunitats, però no et precipitis, pren-te el teu temps. La família pot donar algun maldecap aquests dies.

ESCORPÍ (Del 24 d'octubre al 22 de novembre)

La salut pot demanar que li dediquis una mica més de temps, per evitar complicacions. Possible compensació econòmica per un treball realitzat. Augment de l'autoconfiança.

SAGITARI (Del 23 de novembre al 21 de desembre)

Potser has de posar límits a un pretendent que es fa una mica pesat. Practiques la contenció verbal i ja no ets tan confiat. Has après que no tothom és digne de confiança.

CAPRICORN (Del 22 de desembre al 20 de gener)

Si esperes renovar contracte laboral, tens molts números. Assumptes relatius a l'habitatge et poden impacientar una mica. Si cerques una nova llar, no et precipitis.

AQUARI (Del 21 de gener al 19 de febrer)

Algunes converses poden esdevenir en una bona amistat o fins i tot quelcom més, ja que descobreixes molta connexió. Reactives una sortida laboral que tenies aparçada.

PEIXOS (Del 20 de febrer al 20 de març)

L'element aigua pot ser un aliat per apaivagar moments de tensió. Trobades familiars poden fer-te força feliç. El sector de la llar viu un moment de bones oportunitats.

CINEMES

LA CRÍTICA DE LA SETMANA

Joan Salvany

'Da 5 Bloods'

De Spike Lee

Quatre veterans de la guerra del Vietnam afroamericans decideixen tornar per recuperar un cinquè amic i cap del grup, així com una maleta amb lingots d'or que van trobar a la carcassa d'un avió enderrocat i que amb els anys passats ningú no hauria d'haver trobat. Segur que estan pensant que aquesta història és *El cazador*.

Tots quatre –Delroy Lindo, Clarke Peters, Norm Lewis i Ishia Whitlocky–, el seu fill Chasdwick Boseman i un nadiu guia i xofer Jonathan Majors s'enfrontaran a múltiples obstacles naturals en la selva vietnamita, que mostra, amb avions abatuts

encara sense retirar per exemple, la sòlida recuperació del poble asiàtic després del terrible enfrontament.

Es recorda My Lai i altres barbaritats, que rememoren uns guerrillers comandats per un exquisit i ambiciós Jean Reno. Spike Lee torna a la reivindicació racial, distanciant-se de la novel·la de Danny Wilson i no carregant les tintes en els estralls produïts per la guerra. L'aventura de Lee flaqueja i no és la seva millor pel·lícula. Encara que utilitza 154 minuts per explicar el seu últim film no arriba a ser una obra definitiva per culpa principalment de les seves sortides del circuit del seu guió amb Kevin Willmott amb massa casualitats que són faltades de sentit. Malgrat els seus déficits narratius aconsegueix fer arribar el seu desgreu com a definitiu contra l'ordre blanc. Podem encaixar el film, irregular, en el gènere bèl·lic-anàrquic, mordaç i desenfadat.

SINOPSIS

BLOODSHOT

EUA 2020. Dir. Dave Wilson. Amb Vin Diesel, Eiza González i Sam Heughan. Acció. Ray Garrison, també conegut com a Bloodshot, és ressuscitat per la companyia Rising Spirit Technologies a través de l'ús de nanotecnologia. Mentre lluita per recuperar la memòria, Ray mira de tornar a ser el que era abans de patir l'accident que el va deixar amnèsic. Pel·lícula basada en el còmic *Valiant*, creat per Kevin VanHook, Don Perlin i Bob Layton.

CINEMA PARADISO

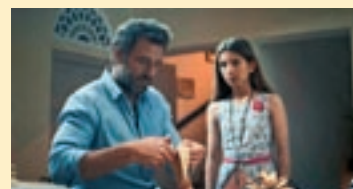
Itàlia 1988. Dir. Giuseppe Tornatore. Amb Marco Leonardi, Philippe Noiret, Agnese Nano i Jacques Perrin. Drama. Salvatore, director de cinema d'èxit, torna al seu poble natal per assistir al funeral del seu vell amic Alfredo, que va ser el projectonista de cinema local durant la seva infància a Sicília. Aviat els records del seu primer amor amb la bella Elena i de tots els capítols que van marcar la seva felicitat tornen a la seva ment, i connecten Salvatore amb la comunitat que va abandonar trenta anys enrere.

CUESTIÓN DE JUSTICIA

EUA 2019. Dir. Destin Cretton. Amb Michael B. Jordan, Jamie Foxx i Bri Larson. Drama. Conta la història real del jove advocat Bryan Stevenson i de la seva històrica batalla per la justícia. Després de llicenciar-se a Harvard, Bryan rep ofertes de treball molt lucratives. Però ell

prefereix posar rumb a Alabama per defensar persones que han estat condemnades erròniament o que no tenien recursos per tenir una representació legal adequada, i ho fa amb el suport de l'activista local Eva Ansley. Un dels seus primers i més turbulents casos és el de Walter McMillian, que l'any 1987 va ser sentenciat a la pena de mort per l'assassinat d'una noia de 18 anys, malgrat que les proves demostraven clarament la seva innocència. En els anys posteriors, Bryan es veu embolicat en un laberint de maniobres legals i polítiques i d'un racisme obert i descarcat mentre lluita per Walter i altres com ell, tot i tenir-ho tot en contra, inclòs el sistema legal.

LA CINTA DE ALEX

Espanya 2019. Dir. Irene Zue Alameda. Amb Fernando Gil i Rocío Yanguas. Drama. Alexandra és una adolescent que es retroba amb el seu pare, un comerciant espanyol-magrebí que ha passat molt de temps en la presó acusat de jihadisme per error. Ella li acompanya en un viatge de negocis a l'Índia, on es veuran involucrats en un complot terrorista.

LA LISTA DE LOS DESEOS

Espanya 2020. Dir. Álvaro Díaz Lorenzo. Amb María

Léon, Victoria Abril i Silvia Alonso. Comèdia. Eva i Carmen es troben durant una sessió de quimioteràpia per a tractar els seus diagnòstics

de càncer mamari. Carmen, que ja havia passat per aquesta mateixa situació tres vegades abans, motiva a Eva per a crear una llista de tres coses que sempre ha volgut fer, però mai es va atrevir. Així, una vegada que acabi el tractament i mentre esperen els resultats de les proves, poder complir els desitjos de la llista. A Carmen encara li queda un dels objectius de la llista que va fer fa 25 anys. A aquesta aventura s'unirà una amiga d'Eva, Mar, que recentment s'ha quedat soltera. Mar també decideix fer la seva pròpia llista i unir-se a elles per a complir les seves metes. Les tres amigues lloguen una caravana i s'embarquen en el que serà el viatge de les seves vides, un viatge vitalista i optimista on viuran experiències inoblidables, boges i molt còmiques.

LA LLAMADA DE LO SALVJE

EUA 2020. Dir. Chris Sanders. Amb Harrison Ford. Aventures. Conta la història de Buck, un bon gos la vida del qual canvia de la nit al dia quan el seu amo es muda de Califòrnia als exòtics paratges d'Alaska, durant la febre de l'or, al final del segle XIX. Com a

novençà d'un grup de gossos de trineu (i posteriorment el seu líder), Buck experimenta una aventura que mai oblidarà, i trobarà el seu lloc en el món i es convertirà en el seu propi amo.

ONWARD

EUA 2020. Dir. Dan Scanlon. Animació. Ambientat en un món de fantasia suburbana, dos germans elfs adolescents, Ian i Barley Lightfoot, s'embarquen en una aventura en la qual es proposen descobrir si existeix encara una mica de màgia en el món que els permeti passar un últim dia amb el seu pare, que va morir quan ells eren encara molt petits com per poder recordar-ho.

ORO BLANCO

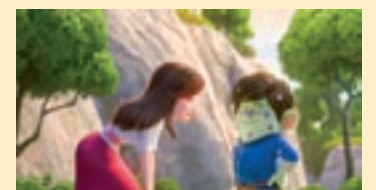
Islàndia 2019. Dir. Grímur Hákonarson. Amb Arndís Hrön Egilsdóttir i Sigurdur Sigurjónsson. Drama. Inga, una agricultora de mitjana edat, es rebel·la contra la poderosa cooperativa local. Intenta sumar suports entre els altres agricultors del lloc per a denunciar la corrupció de la cooperativa, però es troba amb una sòlida resistència que l'obliga a desafiar la relació de dependència i lleialtat que vincula a la comunitat amb el monopoli. Inga haurà d'utilitzar tots els seus recursos i tota la seva astúcia per a desembarassar-se del

control de la cooperativa i aconseguir viure d'acord amb els seus principis.

PERSONAL ASSISTANT

EUA 2020. Dir. Nisha Ganatra. Amb Dakota Johnson, Tracee Ellis Ross i Ice Cube. Comèdia. Ambientada en la vibrant escena musical de Los Angeles, explica la història de Grace Davis, una superestrella el talent i l'ego de la qual han aconseguit límits insospitats. Maggie és la seva assistent, una noia amb més feina de la que pot fer i en la qual continua latent el seu somni de la infància: convertir-se en productora musical. Quan el mànager de Grace li ofereix una oportunitat que podria alterar el rumb de la seva carrera, Maggie i Grace comencen a ordinar un complicat pla amb el qual estan decidides a canviar per sempre les seves vides.

ZAPATOS ROJOS Y LOS SIETE TROLLS

Corea del Sur 2019. Dir. Hong Sung-ho. Animació. Una princesa que ha estat convertida en una nena a causa d'un encanteri decideix mirar de trobar les sabates vermelles amb les quals suposadament serà capaç de revertir la seva maledicció. La tasca, no obstant això, no serà tan fàcil com s'imaginava al principi.

CARTELLERA

CAMPRODON		Divendres	Dissabte	Diumenge
Casal Camprodoní	Hasta que la boda nos separe	-	18.00 i 22.00	18.00 i 22.00

RIBES DE FRESE		Divendres	Dissabte	Diumenge
Catalunya	La gran mentira	-	22.00	18.00

VIC		Divendres	Dissabte i diumenge	Dilluns i dimarts	Dimecres i dijous
Sucre	Bloodshot	18.00 i 21.50	17.00, 19.15 i 21.50	-	18.00 i 21.50
	Cinema Paradiso	18.30 i 20.30	19.25 i 21.30	-	18.30 i 21.30
	Zapatos rojos y los siete trolls (cat)	17.55 i 19.50	17.45 i 19.40	16.50	17.55 i 19.50
	Apocalypse now	17.50 i 20.00	17.30 i 19.30	-	17.50 i 20.00
	La La Land: La ciudad de las estrellas	17.00 i 21.50	17.00 i 21.45	-	17.00 i 21.50
	Padre no hay más que uno	17.55	16.45	19.05	17.55
	La lista de los deseos	18.00, 19.55 i 22.00	17.15, 19.20 i 22.00	21.05	18.00, 19.55 i 22.00
	Cuestión de justicia	21.35	21.35	-	21.35
	Personal assistant	19.30 i 22.00	17.00, 19.30 i 22.00	20.35	19.30 i 22.00
	Zapatos rojos y los siete trolls	16.50 i 18.45	16.50 i 18.40	17.10 i 18.45	16.50 i 18.40
	Apocalypse now (VOSE)	20.40	20.30	-	20.30

LA GARRIGA		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns
Alhambra	La llamada de los salvaje	17.30	16.00 i 22.00	17.00	17.30
	La alegría de las pequeñas cosas	19.30	18.00	19.00	19.30
	Western stars (concert documental)	21.30	20.00	21.00	21.30

GRANOLLERS		De divendres a dijous
Ocine	Onward	16.15 i 18.30
	Cinema Paradiso	20.45
	Bloodshot (Atmos)	17.00, 19.15 i 22.00
	Onward (Atmos)	17.15 i 19.30
	El hombre invisible (Atmos)	21.45
	La llamada de lo salvaje	17.00 i 19.45
	Parásitos	22.00
	La lista de los deseos	16.00, 18.15, 20.30 i 22.40 / 19.30 i 21.45
	La cinta de Alex	17.30, 20.00 i 22.30
	Zapatos rojos y los siete trolls (cat)	16.00 i 18.15
	Zapatos rojos y los siete trolls	20.30 / 17.00 i 19.00
	Fantasy island	22.30
	The Gentlemen	17.30, 20.00 i 22.30
	Human lost	21.00
	Personal assistant	16.30, 19.00 i 21.30
	El hombre invisible	17.00
	Las aventuras del Dr. Dolittle	16.00
	Invisibles	18.15
	Sonic, la película	20.15
	Bad boys for life	22.30
	Oro blanco	16.00, 18.00, 20.00 i 22.00

GRANOLLERS		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dimarts
Cinema Edison	Judy	22.00 (VOSE)	18.00	-	-
	Especiales	19.00 (VOSE)	21.00	19.00 (VOSE)	-
	Yesterday	-	-	-	22.00

PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS

Pau Vidal

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1										■		
2					■							
3		■									■	
4								■				
5					■							
6			■									■
7								■				
8	■								■			
9						■						
10				■						■		
11		■							■			
12												■
13					■							

HORIZONTALS: 1. Transformació

dels arxius en una altra confessió. Enmig de la sopa / 2. Acostumat, habitual. Pagada perquè calli (i es mengi la torrada) / 3. Perfil de paret. Més oval que circular, més críptic que regular. Migdia de divendres / 4. Entre el repapieig i el deliri. Un vell turc en plena invaliditat / 5. Fa descansar el millor amic. Tot i ser inaudites són més col·loquials / 6. La noble preposició. Rombes a l'escut de la ciutat de Los Angeles / 7. Segons com citava la frase no podia ser passiva. Senyores blanques i negres jugant a saltar i matar / 8. Cas verbal que expressa un esforç bàrbar. No és pas bon noi / 9. Conífera molt a prop del punt fatídic. Els bons de la guerra / 10. Un Winston a la brossa. Carai, el Marca, tot rebregat! Anima de pepa / 11. Zero a l'esquerra. Del familiar d'ós que veiem sempre. Col·loqui en dipòsit / 12. Els amants dels cargols hi van encara que no ploqui. Cap de trons / 13. Estimar en plena calamarsada. Prou murrieria per dur un asturià a l'arbúcia.

VERTICALS: 1. Mantinguda, com una rosa de jardí. Ell no ho sap, que és la mestra / 2. Provatures de canut. Evacuació no gaire diferent de l'ejaculació. Lliure empresa / 3. Condició natural del jesuset. Fa forrolla entre les clepses del convent / 4. Lubrificant per a vehicles amb vàlvules. Errar per no vocalitzar / 5. La de la Panadella. Baula en posició ascendent / 6. Actius sense actius. Pintat de set colors. El pare d'en Koldo mentre s'afaita / 7. Ajaguda, que és la posició millor per a la ignorància. Conquestes al Sis Nacions / 8. Mala nit. Arrissa la mara per fer-ne patates xips. Als marges de la realitat / 9. Apresso els tràmits per muntar l'ascensor. La religió li importa un... piu / 10. Acidosi que afecta pràcticament tota l'acadèmia. Remenat d'oca / 11. Moda sense cap ni peus. Ni expert ni res: fa l'orni. Sis sense seguretat social / 12. A les gallines els agrada molt, però al pinsà el mareja. Sota d'ella tot són dubtes i malfiances.

SUDOKUS

AMIC

Ompliu la quadrícula de 9x9 caselles dividides en subquadrícules de 3x3 amb les xifres de l'1 al 9. No s'ha de repetir cap xifra en una mateixa fila, columna o subquadrícula.

Dificultat: fàcil

				2	8	5		
			6					7
	8	6			5	3	4	
8	6	9	2	3				
5	1	2			7			
4			5					2
	2	8		6				
		5		4		2	7	
		4				6	3	9

Dificultat: mitjana

		7		4				
6	3			8	4			
2	5		3					
9						2		
	4	3	9	2		5		
5	7	2		6				
7		5				3		4
		8	5					2
	2		8	3				7

SOLUCIONS

1	7	4	8	5	2	2	6	3	9
6	9	5	1	4	3	2	7	8	
3	2	8	7	6	9	4	1	5	
4	3	7	5	9	6	1	8	2	
5	1	2	4	8	7	9	6	3	
8	6	9	2	3	1	7	5	4	
2	8	6	9	7	5	3	4	1	
9	5	3	6	1	4	8	2	7	
7	4	1	3	2	8	5	9	6	

Dificultat: fàcil

4	2	6	8	3	1	9	7	5	
3	9	8	5	7	4	1	2	6	
7	1	5	6	9	2	3	8	4	
5	7	2	1	6	3	8	4	9	
8	4	3	9	2	7	5	6	1	
9	6	1	4	8	5	2	3	7	
2	5	4	3	1	6	7	9	8	
6	3	9	7	5	8	4	1	2	
1	8	7	2	4	9	6	5	3	

Dificultat: mitjana

13	A	M	A	R	A	S	U	C	I	A	
12	F	E	R	E	T	E	R	I	A	T	
11	O	S	I	D	P	O	S	I			
10	R	O	S	C	A	R	A	M	E	P	
9	P	I	N	A	L	A	L	I	A	T	
8	C	O	N	O	A	T	I	N	O		
7	A	C	T	I	V	A	D	A	M	E	S
6	D	E	L	O	S	A	N	G	E	S	
5	A	J	A	U	I	N	O	I	D	E	S
4	D	E	S	V	A	R	I	L	I	D	I
3	E	L	L	I	P	T	I	C	N		
2	U	S	U	A	L	U	N	T	A	D	A
1	C	O	N	V	E	R	S	I	O	P	